

El currículum s'articula a partir dels sis vectors de l'educació, un dels quals se centra en l'enfocament competencial de l'aprenentatge. En el [decret de l'educació bàsica](#) es concreta el següent:

El currículum competencial que s'orienta cap a un tipus d'aprenentatge profund i funcional, en què allò que s'aprèn es pot utilitzar en contextos diferents, perdura al llarg del temps i permet resoldre problemes en situacions reals.

Així, estableix la necessitat d'organitzar els aprenentatges a partir de situacions d'aprenentatge:

Les situacions són escenaris que l'alumnat es troba a la vida real i que els centres educatius poden utilitzar per desenvolupar aprenentatges. Plantegen un context concret, una realitat actual, passada o previsible en el futur, en forma de pregunta o problema, en sentit ampli, que cal comprendre, a la qual cal donar resposta o en la qual s'ha d'intervenir.

Per tant, les tasques i activitats d'aula han de promoure l'aprenentatge en contextos rellevants, oberts i en consonància amb l'entorn. Entenem per un context rellevant aquell en el qual l'alumne reconeix un problema real i proper a la seva realitat o al seu nivell cognitiu.

Plantejar activitats relacionades amb un context rellevant afavoreix l'autonomia de l'alumne, la confiança i motivació per enfrontar-se a reptes i experimentacions. Es tracta d'activitats, en la major part dels casos, de caràcter col·laboratiu, que reclamen la implicació directa de l'alumne: aprenentatge basat en problemes, ciència ciutadana, projectes reals, investigacions i experiments...

Les controvèrsies sociocientífiques o qüestions socialment vives són la forma idònia de portar un context rellevant a l'aula:

Una qüestió socialment viva és, segons la definició de Legardez et Simonneaux (2006), una qüestió que no està decidida ni per la ciència ni per la societat; que està oberta i suscita debats i controvèrsies. És socialment viva si aquests debats són, sobretot, socials; és científicament viva si aquests debats es refereixen també a les ciències i als investigadors en desacord sobre les respostes vàlides que es puguin aportar. És, sovint, una qüestió mediatitzada. Representa un repte social, mobilitza valors, interessos i pot ser portadora d'emocions. Sovint, és políticament sensible.¹

Dos exemples de qüestions controvertides que es poden abordar a l'aula són el debat sobre l'obligatorietat de les vacunes o els interessos contraposats en els usos del sòl.

Portar controvèrsies socials o científiques a l'aula respon també a la necessitat, enunciada en les proves PISA 2018, d'educar per a la competència global, que defineixen així:

La competència global és la capacitat d'examinar qüestions locals, globals i interculturals, de comprendre i apreciar les perspectives i les visions globals d'altres persones, d'interactuar de manera oberta, adequada i efectiva amb persones de diferents cultures i d'actuar pel benestar col·lectiu i el desenvolupament sostenible.²

Treball contextualitzat d'habilitats comunicatives

En el disseny d'activitats que integren llengua i continguts cal preveure moments per a la comunicació dels nous aprenentatges que estiguin contextualitzats en una situació versemblant i que responguin a un encàrrec funcional. Propostes metodològiques com el treball per tasques, per exemple, permeten generar una seqüència d'activitats en què a partir d'un problema es creï un context al qual l'alumnat hagi de donar resposta amb un producte final comunicatiu. En aquest plantejament pedagògic, els alumnes es troben immersos en un context versemblant, on poden posar en acció els coneixements i les competències que han adquirit en les diferents matèries curriculars per resoldre les diverses situacions que se'ls plantegin.

Exemples de treballs per tasques:

Tema seleccionat	Tasca final: producte comunicatiu
Una Terra sostenible	Repte: Prendre consciència de la necessitat de gestionar de manera sostenible els recursos del nostre planeta. Producte comunicatiu: Muntatge d'una exposició guiada sobre els materials. L'alumnat convida els companys del mateix centre o d'un altre a visitar l'exposició i els fa de guia pels diversos expositors. Receptors: companys i companyes del mateix centre o d'un altre, de la mateixa edat o més petits.
El paisatge de Lleida: "El terreny del senyor Jaume"	Repte: Debatre sobre la gestió del sòl i la resposta a les necessitats de la població, des d'una perspectiva local.

	<p>Producte comunicatiu: Realització d'un debat sobre l'adquisició d'un terreny. Cada participant defensa la seva proposta amb arguments que s'han de fonamentar en valors de respecte al medi ambient i de benefici social.</p> <p>Receptors: els companys i companyes del mateix curs implicats en el tema.</p>
Un restaurant amb bona cuina	<p>Repte: Prendre consciència de la necessitat d'adoptar hàbits alimentaris saludables i fer-ho compatible amb les activitats econòmiques. El repte implica dissenyar un model de restaurant que respongui a aquestes premisses.</p> <p>Productes comunicatius:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Representació d'una obra teatral, relacionada amb l'activitat d'un restaurant, feta a partir d'un guió elaborat pels alumnes. 2. Elaboració d'un taller i exposició del disseny del restaurant. <p>Receptors: alumnes i professorat del centre.</p>
L'Univers	<p>Repte: Com aplicar els coneixements adquirits de Física i Matemàtiques en una simulació d'un viatge fora de l'òrbita terrestre?</p> <p>Productes comunicatius:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Elaboració del diari d'un astronauta que reculli un viatge versemblant fora de l'òrbita terrestre i que contingui els coneixements adquirits des de totes les matèries implicades. 2. "La nit astronòmica". Lectura en veu alta dels diaris i visió amb un telescopi del cel d'hivern: <p>Receptors:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Exposició dels diaris personals al passadís del centre: alumnat i professorat del centre. 2. "La nit astronòmica": famílies, amics, professorat i alumnat en general.
Les necessitats humanes	<p>Repte: Reflexionar sobre com donar resposta a les necessitats humanes, materials i emocionals, per tal de millorar la nostra qualitat de vida.</p> <p>Producte comunicatiu: Celebració del "Mercadet de valors", on cada matèria desplega unes paradetes per mostrar les diferents necessitats materials i emocionals que poden millorar la nostra qualitat de vida.</p> <p>Receptors: oberta als alumnes, a les seves famílies i amics, i al professorat.</p>

Font: equip del Treball per tasques de l'INS Manuel de Montsuar – Lleida.

BIBLIOGRAFIA CONSULTADA:

Us convidem a consultar aquests títols de referència per ampliar la informació:

- DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT (2022). [El nou currículum. Una oportunitat per aprendre amb sentit.](#) [Consulta: 10/5/2023].
- CONSELL GENERAL D'AVAUACIÓ DEL SISTEMA EDUCATIU (2018). [Marc de la competència global PISA 2018. Preparant el nostre jovent per a un món inclusiu i sostenible.](#) Barcelona: Departament d'Ensenyament. [Consulta: 16/5/2021].
- COSTA, C. (2011). "[Metodologías innovadoras: creando contextos de aprendizaje significativo](#)" (conferència). [Consulta: 16/5/2021].
- PAGÈS, J.; SANTISTEBAN, A. (coords.) (2011). [Les qüestions socialment vives i l'ensenyament de les ciències socials.](#) Bellaterra: Publicacions de la UAB. [Consulta: 16/5/2021].